

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Сім'ї Бродських, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Державна регуляторна служба України

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), з урахуванням доручення Прем'єр-міністра України Дениса ШМИГАЛЯ від 22.12.2023 № 38559/1/1-23 до листа НКРЕКП від 06.12.2023 № 13228/13/7-23 щодо посилення незалежності та ефективності функціонування НКРЕКП, розробила та відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, надає на погодження проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – проєкт Закону).

Проєкт Закону розроблено на виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, відповідно до яких кожна Договірна Сторона Енергетичного Співтовариства (далі – Договірна Сторона) зобов'язується реалізовувати положення нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства з енергетики, зокрема, Директиви 2009/72/ЄС від 13.07.2009 про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Директиви 2009/73/ЄС від 13.07.2009 про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС, Директиви (ЄС) 2019/944 від 05.06.2019 про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії, та внесення змін до Директиви 2012/27/ЄС.

Враховуючи викладене просимо розглянути проєкт Закону та погодити його.

Додатки:

1. Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг» на 9 арк. в 1 прим.
2. Аналіз регуляторного впливу до проєкту Закону на 9 арк. в 1 прим.
3. Повідомлення з вебсайту НКРЕКП про оприлюднення проєкту Закону на 2 арк. в 1 прим.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Унести зміни до деяких законів України:

1. У Законі України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (Офіційний вісник України, 2016, № 94 (06.12.2016), ст. 3068, із наступними змінами):

1) абзац другий частини четвертої статті 1 викласти у такій редакції:
«Територіальні органи діють на підставі положень, що затверджуються Головою Регулятора.»;

2) у статті 5:

у частині другій:

в абзаці першому після слова «доручення» доповнити словами та знаками «Кабінету Міністрів України, Прем'єр-міністра України,», а слова «посадових осіб» замінити словом «працівниками»;

в абзаці третьому слова «посадовими особами» замінити словом «працівниками»;

частину четверту доповнити новим абзацом такого змісту:

«Вимоги Кабінету Міністрів України до формування структури та граничної чисельності апарату центрального органу виконавчої влади не поширюються на Регулятора.»;

3) у статті 6:

частину другу викласти у такій редакції:

«2. Регулятор взаємодіє з Кабінетом Міністрів України. Регулятор не відповідальний перед Кабінетом Міністрів України, не підзвітний та не підконтрольний Кабінету Міністрів України, Прем'єр-міністру України та іншим посадовим особам Кабінету Міністрів України.»;

частину третю після слова «проекти» доповнити словом та знаком «законів,» та після слова «актів» доповнити словами та знаком «Президента України,»;

частину п'яту виключити.

У зв'язку з цим частину шосту вважати частиною п'ятою;

4) частину другу статті 7 доповнити новим пунктом такого змісту:

«14) була членом Регулятора два строки, визначені абзацом першим частини шостої статті 8 цього Закону.»;

5) у статті 8:

абзац п'ятдесятий частини третьої викласти у такій редакції:

«Член Регулятора призначається на посаду розпорядженням Кабінету Міністрів України та здійснює свої повноваження на цій посаді з дня видання розпорядження Кабінету Міністрів України про призначення.»;

у частині п'ятій:

абзац перший після слова «Регулятора» доповнити словом «не»;

в абзаці другому слова «Головою Регулятора» замінити словом «Регулятором»;

у частині шостій:

абзац перший доповнити новим реченням такого змісту: «Одна й та сама особа не може бути членом Регулятора більше двох строків поспіль.»;

доповнити новими абзацами такого змісту:

«При цьому забезпечується періодична ротація складу Регулятора, відповідно до якої не більше двох членів Регулятора припиняють свої повноваження та не більше двох нових членів Регулятора призначаються (призначаються повторно) протягом кожного календарного року, крім випадків, коли більше двох членів Регулятора звільняються достроково з посади протягом одного календарного року.

У разі звільнення достроково з посади протягом одного календарного року чотирьох і більше членів Регулятора, Кабінет Міністрів України одночасно з прийняттям рішення про їх призначення на посаду членів Регулятора приймає рішення про затвердження схеми ротації цих членів Регулятора з поіменним списком, яка не може містити умови щодо призначення більше двох членів Регулятора на однаковий строк.»;

у частині сьомій:

в абзаці першому слова «за рішенням Кабінету Міністрів України» замінити словами та знаком «з дня видання розпорядження Кабінету Міністрів України в порядку та з підстав, передбачених цим Законом»;

абзац чотирнадцятий виключити;

6) у статті 9:

абзац перший частини першої після слова «голосування» доповнити словами «на засіданні в режимі закритого слухання»;

у частині другій:

пункт 3 викласти у такій редакції:

«3) затверджує структуру та граничну чисельність працівників центрального апарату та територіальних органів Регулятора, штатний розпис та проект кошторису Регулятора на наступний рік та зміни до нього.»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Процедура голосування, порядок видачі та зберігання бюлетенів для голосування, протоколів засідань з обрання Голови Регулятора визначаються Регламентом Регулятора.»;

7) пункт 1 частини першої статті 10 виключити.

У зв'язку з цим пункти 2 – 7 вважати відповідно пунктами 1 – 6;

8) у статті 12:

частину другу після слова «Регулятора» доповнити словами «та працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора»;

частину третю викласти у такій редакції:

«3. Умови оплати праці, надання відпусток, питання соціального захисту членів Регулятора та працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора, визначаються відповідно до положення, затвердженого Регулятором.»;

у частині четвертій:

в абзаці першому слова «на відповідний рік» замінити словами та цифрами «на 01 січня відповідного року»;

абзац четвертий після слова «керівник» доповнити словом «апарату»;

частину шосту викласти у такій редакції:

«6. Заробітна плата членів Регулятора та працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора складається з основної заробітної плати, додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат. Розмір та порядок встановлення надбавок, премій, інших виплат членам Регулятора та працівникам центрального апарату і територіальних органів Регулятора визначаються відповідно до положення, затвердженого Регулятором, в межах відповідних бюджетних призначень на забезпечення діяльності Регулятора.»;

9) у частині п'ятій статті 13:

в абзаці першому:

слова «може звернутися до суду про стягнення несплаченого внеску на регулювання» замінити словами «зобов'язання сплатити несплачену суму внеску на регулювання. Регулятор може звернутися до суду про стягнення несплаченої суми внеску.»;

абзац четвертий викласти у такій редакції:

«Кошти, отримані внаслідок стягнення штрафів за несплату внесків на регулювання та несплаченої суми внеску на регулювання, зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України з якого відповідно до статті 11 цього Закону здійснюється фінансування Регулятора.»;

абзац п'ятий викласти у такій редакції:

«Платники внесків на регулювання не пізніше 15 днів з дня вручення або отримання копії постанови про накладення штрафу та зобов'язання сплатити несплачену суму внеску на регулювання зобов'язані сплатити штраф та несплачену суму внеску та надати Регулятору копію завіреного банком платіжного документа, що засвідчує факт сплати.»;

абзац шостий після слів «несплати штрафу» доповнити словами «та несплаченої суми внеску на регулювання» та після слів «накладення штрафу» доповнити словами та знаками «та зобов'язання сплатити несплачену суму внеску на регулювання, яка є виконавчим документом,»;

10) статтю 14 після частини шостої доповнити новою частиною сьомою такого змісту:

«7. Рішення Регулятора не можуть бути скасовані Кабінетом Міністрів України повністю чи в окремі частині.».

У зв'язку з цим частини сьому – дев'яту вважати відповідно частинами восьмою – десятою;

11) у статті 15:

абзац восьмий частини другої після слова «проведення» доповнити словами та знаком «публічних консультацій,»;

абзац перший частини четвертої після слів «які надали такі зауваження та пропозиції,» доповнити словами «шляхом проведення публічних консультацій, громадських слухань або інших форм відкритих обговорень проектів рішень Регулятора,»;

12) у статті 16:

назву викласти у такій редакції:

«Особливості проведення публічних консультацій, або інших форм відкритих обговорень проектів рішень Регулятора»;

у частині першій:

в абзаці першому слова «затвердження інвестиційних програм» замінити словами та знаками «схвалення/затвердження інвестиційних програм (планів розвитку)»;

в абзаці третьому слова «відкриті обговорення» замінити словами «публічні консультації та будь-які інші форми відкритих обговорень»;

частину третю викласти у такій редакції:

«3. Порядок проведення публічних консультацій громадських слухань та інших форм відкритих обговорень проектів рішень Регулятора затверджується Регулятором і має враховувати особливості їх організації та проведення щодо окремих видів рішень Регулятора.

Публічні консультації та інші форми відкритих обговорень рішень Регулятора можуть проводитися у формі електронних консультацій шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Регулятора проекту рішення разом з аналізом його впливу щодо проекту рішення, що має ознаки регуляторного акта, або разом з обґрунтуванням необхідності його прийняття щодо інших проектів рішень.»;

13) у статті 17:

в абзаці третьому пункту 3 частини першої слово «порядки» замінити словом «порядок»;

у частині четвертій:

в абзаці першому слова «та в офіційному друкованому виданні» виключити;

в абзаці третьому слово «громадського» замінити словом «відкритого»;

14) у статті 19:

у частині першій:

після слова «умов» доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)», а слова «затверджених ним порядків» замінити словами «затвердженого ним порядку»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі встановлення Регулятором відокремленим підрозділам (філіям) суб'єкта господарювання окремих тарифів та схвалення інвестиційних програм, Регулятор може проводити окремі перевірки відокремлених підрозділів (філій) такого суб'єкта господарювання.»;

пункт 1 частини четвертої доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

абзац третій частини п'ятої після слова «листом» доповнити словами «або на офіційну електронну адресу»;

у частині шостій:

абзац перший після слова «господарювання» доповнити словами та знаками «та відокремлених підрозділів (філій), яким Регулятором встановлено окремі тарифи на товари (послуги)»;

в абзаці четвертому цифри «15» замінити цифрами «30», а слово «п'яти» замінити цифрами «15»;

в абзаці п'ятому цифри «20» замінити цифрами «40», а слово «семи» замінити цифрами «20»;

у частині сьомій:

пункт 3 доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

після пункту 5 доповнити чотирма новими пунктами 6 – 9 такого змісту:

«6) необхідність зіставлення даних, інформації тощо, які досліджуються при перевірці іншого ліцензіата;

7) обґрунтоване звернення оператора ринку, оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи України про порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сфері енергетики, законодавства та ліцензійних умов, про які оператору ринку, оператору системи передачі або оператору газотранспортної системи України стало відомо при виконанні покладених на них функцій;

8) необхідність перевірки обставин та інформації щодо порушень ліцензійних умов та вимог діючого законодавства України у сфері енергетики, які були виявлені під час проведення попереднього дослідження та/або розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;

9) необхідність перевірки виконання оператором системи передачі, оператором газотранспортної системи вимог щодо відокремлення і незалежності відповідно до положень законів України «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу».»;

в абзаці сьомому цифри «10» замінити цифрами «20», а слово «трьох» замінити цифрами «10»;

в абзаці восьмому цифри «20» замінити цифрами «25», а слово «п'яти» замінити цифрами «15»;

у частині восьмій:

пункт 5 після слова «умов» доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

після пункту 6 доповнити двома новими пунктами 7 та 8 такого змісту:

«7) необхідність зіставлення даних, інформації тощо, які досліджуються при перевірці іншого ліцензіата, в разі відсутності необхідності отримання доступу до первинної документації;

8) необхідність перевірки інформації щодо порушення ліцензійних умов та законодавства у сфері енергетики, яка була отримана під час проведення попереднього дослідження та/або розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку»;

абзац одинадцятий після слова «листом» доповнити словами «або на офіційну електронну адресу»;

частину одинадцяту після слова «умов» доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

15) у статті 21:

після частини четвертої доповнити новою частиною п'ятою такого змісту:

«5. Регулятор припиняє розгляд скарги, вирішення спору у разі відсутності порушення законодавства та/або ліцензійних умов або усунення суб'єктом господарювання таких порушень у процесі врегулювання спору, питання не належить до компетенції Регулятора, набрало законної сили рішення суду з питання, щодо розгляду якого заявник звернувся до Регулятора, укладення сторонами спору угоди про врегулювання спору, відмови заявника від своїх вимог та з інших підстав, зазначених у порядку, затвердженому Регулятором.

Про припинення розгляду скарги, вирішення спору Регулятор письмово повідомляє заявників з обґрунтуванням причини такого припинення.».

У зв'язку з цим частину п'яту вважати частиною шостою;

абзаци перший – п'ятий частини шостої замінити двома новими абзацами такого змісту:

«6. За результатами розгляду скарги, вирішення спорів Регулятор приймає рішення про припинення порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктом, що належить до особливої групи споживачів, законодавства у відповідній сфері та/або ліцензійних умов.

У разі невиконання цього рішення у встановлений строк, Регулятор має право прийняти рішення про накладення штрафу на суб'єкта господарювання,

що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єкта, що належить до особливої групи споживачів, у встановленому порядку.».

У зв'язку з цим абзаци шостий та сьомий вважати відповідно абзацами третім та четвертим;

16) у частині першій статті 24:

у пункті 4 слова «громадських обговорень та громадських слухань» замінити словами та знаками «публічних консультацій, громадських слухань/обговорень та інших форм відкритих обговорень»;

абзац третій пункту 5 після слів «разом з» доповнити словами та знаком «аналізом впливу/».

2. Абзац другий частини десятої статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» (Офіційний вісник України, 2017, № 49 (23.06.2017), ст. 1506, із наступними змінами) виключити.

3. У Законі України «Про правотворчу діяльність» (Офіційний вісник України, 2023, № 88 (06.11.2023), ст. 5121):

1) пункт 1 частини другої статті 53 доповнити знаками та словами «(крім нормативно-правових актів, прийнятих Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг)»;

2) пункт 1 частини п'ятої статті 56 після слів «Національного банку України» доповнити знаками та словами «, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», а після слова «опублікування» доповнити знаком і словом «/оприлюднення»;

3) підпункт 14 пункту 2 розділу XIV «Прикінцеві положення» викласти у такій редакції:

«14) статтю 14 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 51, ст. 833; 2020 р., № 26, ст. 172; із змінами, внесеними Законом України від 10 червня 2023 року № 3141-IX), доповнити новою частиною такого змісту:

«10. Рішення Регулятора або їх окремі частини можуть бути оскаржені фізичними чи юридичними особами до адміністративного суду в порядку, встановленому законом.»»;

4. У Законі України «Про Кабінет Міністрів України» (Офіційний вісник України, 2014, № 20 (14.03.2014), ст. 619, з наступними змінами):

1) пункт 9 частини першої статті 2 доповнити знаками та словами «, крім випадків, визначених законом»;

2) частину другу статті 19 доповнити знаками та словами «, крім випадків визначених цим Законом»;

3) абзац дев'ятий пункту 6 частини першої статті 20 доповнити знаками та словами «, крім випадків, визначених цим Законом»;

4) у статті 21:

частину другу доповнити знаками та словами «, крім Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

абзац другий частини четвертої доповнити знаками та словами «, та Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

абзац перший частини п'ятої після слів «інших центральних органів виконавчої влади» доповнити знаками та словами «, крім Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,»;

абзац другий частини шостої доповнити знаками та словами «, та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

після абзацу п'ятого частини сьомої доповнити новим абзацом шостим такого змісту:

«Кабінет Міністрів України призначає на посаду та звільняє з посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у порядку та строки, встановлені Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».».

У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом сьомим;

частину восьму доповнити новим абзацом такого змісту:

«Особливості відносин Кабінету Міністрів України з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, регламентуються Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».»;

5) у частині першій статті 42:

пункт 2 після слова та знака «влади,» доповнити словами та знаками «крім випадків, визначених законом,»;

в абзаці четвертому пункту 4 слова «законодавства про державну службу» замінити словом «закону»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Повноваження Прем'єр-міністра України щодо спрямування, координації та контролю діяльності керівників центральних органів виконавчої влади, надання з цією метою доручень, обов'язкових до виконання зазначеними органами та посадовими особами, надання доручень щодо порушення дисциплінарного провадження керівників інших центральних органів

виконавчої влади та їх заступників не поширюються на Голову та членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.».

5. У Законі України «Про центральні органи виконавчої влади» (Офіційний вісник України, 2011, № 27 (18.04.2011), ст. 1123, з наступними змінами):

1) частину другу статті 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Положення цього Закону застосовуються до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, її працівників у частині, що не суперечить Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».»;

2) частину четверту статті 24 після слів та знака «радіомовлення України,» доповнити словами та знаками «Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,».

6. Пункт 4 частини другої статті 5 Закону України «Про виконавче провадження» (Офіційний вісник України, 2016, № 53 (15.07.2016), ст. 1852, з наступними змінами) після слова «України» доповнити словами та знаком «та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

II. Прикінцеві та перехідні положення.

Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Голова
Верховної Ради України

Р. СТЕФАНЧУК

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів
України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики
та комунальних послуг»**

I. Визначення проблеми

Рада Європейського Союзу 14 грудня 2023 року ухвалила рішення про офіційний початок перемовин про вступ України до Євросоюзу. НКРЕКП прагне в межах своєї компетенції забезпечити повне виконання всіх вимог та рекомендацій європейської сторони з тим, щоб посилити переговорні позиції України в цьому процесі.

Так, у своєму звіті 2023 року щодо розширення ЄС в контексті подання української заявки на членство в Європейському Союзі (далі – Звіт) Єврокомісія надала в цілому позитивну оцінку готовності енергетичного сектору до інтеграції, та відзначила важливість нещодавніх енергетичних реформ, які Україна продовжує послідовно здійснювати навіть в умовах постійних атак країни-агресора на енергетичну інфраструктуру.

Разом із тим в Звіті окреслені певні заходи, що повинні бути виконані в найближчій перспективі, зокрема зазначається необхідність: «покращити незалежну і ефективну роботу енергетичного регулятора, що у підсумку призведе до практики чесного і прозорого прийняття рішень для забезпечення належного функціонування енергетичних ринків», що є зобов'язанням, взятим Україною при приєднанні до Договору про Заснування Енергетичного Співтовариства.

У свою чергу Секретаріат Енергетичного Співтовариства здійснив та оприлюднив на власному вебсайті оцінку незалежності та відповідності енергетичного Регулятора України нормам *acquis* Енергетичного Співтовариства (далі – Оцінка), яка вказує на порушення Україною цих вимог у частині незалежного статусу та роботи Регулятора, що особливо загострилось внаслідок законодавчих змін, що відбулися після рішення Конституційного Суду України щодо неконституційності окремих положень Закону України від 22 вересня 2016 року № 1540–VIII «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП).

На думку Секретаріату, деякі положення українського законодавства, у тому числі Закону про НКРЕКП, не гарантують незалежності Регулятора, і ці структурні занепокоєння є серйозними. Це зокрема стосується підпорядкування НКРЕКП Уряду, що не відповідає *acquis* Енергетичного Співтовариства. Так само не відповідає *acquis* відсутність повної фінансової незалежності, пов'язаної із управлінням кошторисом та штатною чисельністю НКРЕКП, вимога державної реєстрації рішень Регулятора Міністерством

юстиції, що значно обмежує функціональну незалежність НКРЕКП. Крім того численні ініціативи оптимізації функціонування НКРЕКП, неодноразове відхилення пропозицій щодо збільшення граничної чисельності працівників НКРЕКП, необхідного для забезпечення реалізації нових зобов'язань, спроби державного втручання в автономію прийняття Регулятором рішень переконливо демонструють недостатнє розуміння іншими державними органами особливої ролі та спеціального статусу НКРЕКП як це визначено еталоном *acquis* Енергетичного Співтовариства та Європейського Союзу.

В своїй Оцінці Секретаріат надає чіткі рекомендації, які мають бути реалізовані для забезпечення виконання Україною загальноєвропейських вимог у питаннях статусу, незалежності та завдань національного енергетичного регулятора. Крім того Секретаріат наголошує, що повага до незалежності НКРЕКП та її розбудова – не просто юридичне зобов'язання, а фундамент, на якому Україна має вибудовувати свою майбутню інтеграцію із європейськими енергетичними ринками і який слугуватиме гарантією впевненості публічних донорів та приватних інвесторів. Останнє має особливо важливе значення для України в контексті нагальної потреби залучати інвестиції, необхідні українській економіці в цілому та енергетичному сектору зокрема, націлені на допомогу Україні як під час дії воєнного стану, так і для майбутньої відбудови.

Варто зауважити, що саме інтеграція країн в енергетичній сфері передувала подальшим інтеграційним процесам та створенню єдиного Європейського економічного простору. І сьогодні амбітні енергетичні та кліматичні цілі із «зеленої» трансформації Європейського континенту є важливим інтеграційним чинником для досягнення спільних прагнень Європи щодо сталого розвитку.

Відтак, для реалізації своїх євроінтеграційних цілей Україні необхідно вже зараз гарантувати беззастережне виконання зобов'язань щодо імплементації *acquis* ЄС в енергетичній сфері, що дозволить в умовах безпрецедентних викликів краще забезпечувати економічну стабільність, енергетичну безпеку України та поглибити співпрацю з ЄС.

Враховуючи зазначене та для якнайшвидшого подолання прогалів в українському законодавстві, НКРЕКП підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – законопроект).

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання		+

у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+
--	--	---

II. Цілі державного регулювання

Метою законопроекта є посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає *acquis* ЄС, та зміцнення переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ України до Євросоюзу.

Прийняття законопроекта необхідне для виконання Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Прийняття законопроекта забезпечить імплементацію нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства шляхом уточнення норм Закону про НКРЕКП щодо підконтрольності та підзвітності Регулятора, непоширення статусу державних службовців на працівників НКРЕКП, удосконалення процедури та строків проведення заходів контролю Регулятором, внесення змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади» щодо уточнення спеціального статусу НКРЕКП як центрального органу виконавчої влади.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Залишення ситуації без змін	Залишення ситуації без змін не забезпечить імплементацію нормативно-правової бази <i>acquis</i> ЄС в енергетичній сфері, не сприятиме виконанню Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та відповідно не призведе до посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає <i>acquis</i> ЄС
Альтернатива 2. Прийняття законопроекту	Прийняття законопроекту забезпечить імплементацію нормативно-правової бази

	<p>acquis ЄС в енергетичній сфері, сприятиме виконанню Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та відповідно сприятиме посиленню незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС</p>
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

1) Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Відсутні	Не відбудеться посилення незалежності статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС, та відповідно не станеться зміцнення переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ України до Євросоюзу
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Сприятиме імплементації нормативно-правової бази acquis ЄС в енергетичній сфері, посиленню незалежності статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС, та відповідно зміцненню переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ України до Євросоюзу	Відсутні

2) Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Відсутні	Відсутні

3) Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	-	-	-	-
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	-	-	-	-

* Зазначений регуляторний акт спрямований на правове регулювання адміністративних відносин між державними регуляторними органами.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Відсутні	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	1	Не сприяє подоланню відповідних прогалин в законодавстві

Обрана альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	4	Дозволяє вирішити проблему найефективнішим шляхом
--	---	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи
Альтернатива 1 Залишення ситуації без змін	Відсутні. Не призведе до досягнення поставлених цілей.	Відсутні	Запровадження альтернативи 1 не буде сприяти досягненню встановлених цілей
Альтернатива 2 Прийняття проекту Закону	Імплементация нормативно-правової бази acquis ЄС в енергетичній сфері, виконання Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами- членами, з іншої сторони та посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС. Підвищення ефективності	Відсутні	Запровадження альтернативи 2 найкращим чином сприятиме досягненню встановлених цілей

	Регулятора під час здійснення державного регулювання.		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Проблема продовжує існувати	Не очікується
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Прийняття регуляторного акта є єдиним оптимальним способом досягнення визначених цілей	Не очікується

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом розв'язання визначеної проблеми є внесення змін до Закону про НКРЕКП, а саме законопроектом пропонується уточнення норм Закону про НКРЕКП щодо підконтрольності та підзвітності Регулятора, непоширення статусу державних службовців на працівників НКРЕКП, удосконалення процедури та строків проведення заходів контролю Регулятором, внесення змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади» щодо уточнення спеціального статусу НКРЕКП як центрального органу виконавчої влади.

Реалізація норм законопроекту забезпечить імплементацію нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства та посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає *acquis* ЄС.

Заходи, які повинен здійснити орган влади для впровадження цього регуляторного акта: у встановленому законом порядку погодити законопроект та подати його до Кабінету Міністрів для подальшого подання до Верховної Ради України.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає. Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

Прийняття регуляторного акта не призведе до неочікуваних результатів і не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Додаткові витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування не передбачено.

Витрат суб'єктів господарювання, які виникають унаслідок дії регуляторного акта, не передбачається.

Тест малого підприємництва (М-тест) не проводився, оскільки суб'єкти малого підприємництва додаткових витрат на виконання регулювання не зазнають та будуть в однакових умовах з іншими суб'єктами господарювання.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта необмежений та може бути змінений у разі внесення відповідних змін до чинного законодавства.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями кількісних показників результативності регуляторного акта є:

дія регуляторного акта не передбачає надходжень та/або видатків з/до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією регуляторного акта;

дія регуляторного акта не поширюється на суб'єктів господарювання;

розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог регуляторного акта – не передбачається;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання із основними положеннями регуляторного акта – середній, оскільки проєкт регуляторного акта розміщується на офіційному вебсайті НКРЕКП.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Для проведення відстеження результативності регуляторного акта буде використовуватись статистичний метод, що передбачає використання статистичних даних. Опитування цільових груп та залучення наукових

установ для проведення відстеження результативності регуляторного акта не передбачаються.

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстежень показників результативності акта.

Оскільки для визначення значень показників результативності регуляторного акта використовуватимуться статистичні дані, то базове відстеження результативності здійснюватиметься через рік після набрання чинності регуляторним актом.

Повторне відстеження результативності буде здійснене не пізніше двох років після набрання чинності регуляторним актом для визначення результатів його дії.

Періодичне відстеження результативності – кожних три роки після проведення повторного відстеження.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

У разі виявлення під час здійснення заходів з відстеження результативності нерегульованих та проблемних питань, вони будуть вирішуватися шляхом внесення відповідних змін до регуляторного акта.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

Оприлюднюється проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг»

Опубліковано 27 грудня 2023 року о 17:15

ПОВІДОМЛЕННЯ

про оприлюднення проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг»

1. Розробник:

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

2. Стислий виклад змісту проєкту:

Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – проєкт Закону) розроблено на виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, відповідно до яких кожна Договірна Сторона Енергетичного Співтовариства (далі – Договірна Сторона) зобов'язується реалізовувати положення нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства з енергетики, зокрема:

- Директиви 2009/72/ЄС від 13.07.2009 про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС,
- Директиви 2009/73/ЄС від 13.07.2009 про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС,
- Директиви (ЄС) 2019/944 від 05.06.2019 про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії, та внесення змін до Директиви 2012/27/ЄС.

Метою прийняття проєкту Закону є забезпечення повного виконання всіх вимог та рекомендацій європейської сторони для посилення переговорних позицій України в процесі перемовин про вступ України до Євросоюзу, рішення про офіційний початок яких ухвалено Радою Європейського союзу 14 грудня цього року.

3. Спосіб оприлюднення проєкту регуляторного акта:

Проєкт Закону, порівняльну таблицю до проєкту Закону, пояснювальну записку до проєкту Закону та аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному

УВ
№14549/15.3/7-23 від 29.12.2023
КЕП: Ушаповський К. В.
3FAA9288358EC0030400000015CD33007A34CB00

вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у мережі Інтернет.

4. Строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань:

Зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань приймаються до 27 січня 2024 року (включно) в паперовому та електронному вигляді.

5. Зауваження та пропозиції направляти на адресу:

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг: 03057, м. Київ, вул. Сім'ї Бродських, 19; тел. (044) 204-48-67; e-mail: radetska@nerc.gov.ua та box@nerc.gov.ua.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Унести зміни до деяких законів України:

1. У Законі України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (Офіційний вісник України, 2016, № 94 (06.12.2016), ст. 3068, із наступними змінами):

1) абзац другий частини четвертої статті 1 викласти у такій редакції:
«Територіальні органи діють на підставі положень, що затверджуються Головою Регулятора.»;

2) у статті 5:
у частині другій:
в абзаці першому після слова «доручення» доповнити словами та знаками «Кабінету Міністрів України, Прем'єр-міністра України,», а слова «посадових осіб» замінити словом «працівниками»;

в абзаці третьому слова «посадовими особами» замінити словом «працівниками»;

частину четверту доповнити новим абзацом такого змісту:
«Вимоги Кабінету Міністрів України до формування структури та граничної чисельності апарату центрального органу виконавчої влади не поширюються на Регулятора.»;

3) у статті 6:
частину другу викласти у такій редакції:
«2. Регулятор взаємодіє з Кабінетом Міністрів України. Регулятор не відповідальний перед Кабінетом Міністрів України, не підзвітний та не підконтрольний Кабінету Міністрів України, Прем'єр-міністру України та іншим посадовим особам Кабінету Міністрів України.»;

частину третю після слова «проекти» доповнити словом та знаком «законів,» та після слова «актів» доповнити словами та знаком «Президента України,»;

частину п'яту виключити.

У зв'язку з цим частину шосту вваж

ІВ
№14549/15.3/7-23 від 29.12.2023
КЕП: Ушаповський К. В.
3FAA9288358EC0030400000015CD33007A34CB00

4) частину другу статті 7 доповнити новим пунктом такого змісту:

«14) була членом Регулятора два строки, визначені абзацом першим частини шостої статті 8 цього Закону.»;

5) у статті 8:

абзац п'ятдесятий частини третьої викласти у такій редакції:

«Член Регулятора призначається на посаду розпорядженням Кабінету Міністрів України та здійснює свої повноваження на цій посаді з дня видання розпорядження Кабінету Міністрів України про призначення.»;

у частині п'ятій:

абзац перший після слова «Регулятора» доповнити словом «не»;

в абзаці другому слова «Головою Регулятора» замінити словом «Регулятором»;

у частині шостій:

абзац перший доповнити новим реченням такого змісту: «Одна й та сама особа не може бути членом Регулятора більше двох строків поспіль.»;

доповнити новими абзацами такого змісту:

«При цьому забезпечується періодична ротація складу Регулятора, відповідно до якої не більше двох членів Регулятора припиняють свої повноваження та не більше двох нових членів Регулятора призначаються (призначаються повторно) протягом кожного календарного року, крім випадків, коли більше двох членів Регулятора звільняються достроково з посади протягом одного календарного року.

У разі звільнення достроково з посади протягом одного календарного року чотирьох і більше членів Регулятора, Кабінет Міністрів України одночасно з прийняттям рішення про їх призначення на посаду членів Регулятора приймає рішення про затвердження схеми ротації цих членів Регулятора з поіменним списком, яка не може містити умови щодо призначення більше двох членів Регулятора на однаковий строк.»;

у частині сьомій:

в абзаці першому слова «за рішенням Кабінету Міністрів України» замінити словами та знаком «з дня видання розпорядження Кабінету Міністрів України в порядку та з підстав, передбачених цим Законом»;

абзац чотирнадцятий виключити;

6) у статті 9:

абзац перший частини першої після слова «голосування» доповнити словами «на засіданні в режимі закритого слухання»;

у частині другій:

пункт 3 викласти у такій редакції:

«3) затверджує структуру та граничну чисельність працівників центрального апарату та територіальних органів Регулятора, штатний розпис та проект кошторису Регулятора на наступний рік та зміни до нього.»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Процедура голосування, порядок видачі та зберігання бюлетенів для голосування, протоколів засідань з обрання Голови Регулятора визначаються Регламентом Регулятора.»;

7) пункт 1 частини першої статті 10 виключити.

У зв'язку з цим пункти 2 – 7 вважати відповідно пунктами 1 – 6;

8) у статті 12:

частину другу після слова «Регулятора» доповнити словами «та працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора»;

частину третю викласти у такій редакції:

«3. Умови оплати праці, надання відпусток, питання соціального захисту членів Регулятора та працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора, визначаються відповідно до положення, затвердженого Регулятором.»;

у частині четвертій:

в абзаці першому слова «на відповідний рік» замінити словами та цифрами «на 01 січня відповідного року»;

абзац четвертий після слова «керівник» доповнити словом «апарату»;

частину шосту викласти у такій редакції:

«6. Заробітна плата членів Регулятора та працівників центрального апарату і територіальних органів Регулятора складається з основної заробітної плати, додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат. Розмір та порядок встановлення надбавок, премій, інших виплат членам Регулятора та працівникам центрального апарату і територіальних органів Регулятора визначаються відповідно до положення, затвердженого Регулятором, в межах відповідних бюджетних призначень на забезпечення діяльності Регулятора.»;

9) у частині п'ятій статті 13:

в абзаці першому:

слова «може звернутися до суду про стягнення несплаченого внеску на регулювання» замінити словами «зобов'язання сплатити несплачену суму внеску на регулювання. Регулятор може звернутися до суду про стягнення несплаченої суми внеску.»;

абзац четвертий викласти у такій редакції:

«Кошти, отримані внаслідок стягнення штрафів за несплату внесків на регулювання та несплаченої суми внеску на регулювання, зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України з якого відповідно до статті 11 цього Закону здійснюється фінансування Регулятора.»;

абзац п'ятий викласти у такій редакції:

«Платники внесків на регулювання не пізніше 15 днів з дня вручення або отримання копії постанови про накладення штрафу та зобов'язання сплатити несплачену суму внеску на регулювання зобов'язані сплатити штраф та несплачену суму внеску та надати Регулятору копію завіреного банком платіжного документа, що засвідчує факт сплати.»;

абзац шостий після слів «несплати штрафу» доповнити словами «та несплаченої суми внеску на регулювання» та після слів «накладення штрафу» доповнити словами та знаками «та зобов'язання сплатити несплачену суму внеску на регулювання, яка є виконавчим документом.»;

10) статтю 14 після частини шостої доповнити новою частиною сьомою такого змісту:

«7. Рішення Регулятора не можуть бути скасовані Кабінетом Міністрів України повністю чи в окремі частині.».

У зв'язку з цим частини сьому – дев'яту вважати відповідно частинами восьмою – десятою;

11) у статті 15:

абзац восьмий частини другої після слова «проведення» доповнити словами та знаком «публічних консультацій.»;

абзац перший частини четвертої після слів «які надали такі зауваження та пропозиції.» доповнити словами «шляхом проведення публічних консультацій, громадських слухань або інших форм відкритих обговорень проектів рішень Регулятора.»;

12) у статті 16:

назву викласти у такій редакції:

«Особливості проведення публічних консультацій, або інших форм відкритих обговорень проектів рішень Регулятора»;

у частині першій:

в абзаці першому слова «затвердження інвестиційних програм» замінити словами та знаками «схвалення/затвердження інвестиційних програм (планів розвитку)»;

в абзаці третьому слова «відкриті обговорення» замінити словами «публічні консультації та будь-які інші форми відкритих обговорень»;

частину третю викласти у такій редакції:

«3. Порядок проведення публічних консультацій громадських слухань та інших форм відкритих обговорень проектів рішень Регулятора затверджується Регулятором і має враховувати особливості їх організації та проведення щодо окремих видів рішень Регулятора.

Публічні консультації та інші форми відкритих обговорень рішень Регулятора можуть проводитися у формі електронних консультацій шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Регулятора проекту рішення разом з аналізом його впливу щодо проекту рішення, що має ознаки регуляторного акта, або разом з обґрунтуванням необхідності його прийняття щодо інших проектів рішень.»;

13) у статті 17:

в абзаці третьому пункту 3 частини першої слово «порядки» замінити словом «порядок»;

у частині четвертій:

в абзаці першому слова «та в офіційному друкованому виданні» виключити;

в абзаці третьому слово «громадського» замінити словом «відкритого»;

14) у статті 19:

у частині першій:

після слова «умов» доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)», а слова «затверджених ним порядків» замінити словами «затвердженого ним порядку»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі встановлення Регулятором відокремленим підрозділам (філіям) суб'єкта господарювання окремих тарифів та схвалення інвестиційних програм, Регулятор може проводити окремі перевірки відокремлених підрозділів (філій) такого суб'єкта господарювання.»;

пункт 1 частини четвертої доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

абзац третій частини п'ятої після слова «листом» доповнити словами «або на офіційну електронну адресу»;

у частині шостій:

абзац перший після слова «господарювання» доповнити словами та знаками «та відокремлених підрозділів (філій), яким Регулятором встановлено окремі тарифи на товари (послуги)»;

в абзаці четвертому цифри «15» замінити цифрами «30», а слово «п'яти» замінити цифрами «15»;

в абзаці п'ятому цифри «20» замінити цифрами «40», а слово «семи» замінити цифрами «20»;

у частині сьомій:

пункт 3 доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

після пункту 5 доповнити чотирма новими пунктами 6 – 9 такого змісту:

«6) необхідність зіставлення даних, інформації тощо, які досліджуються при перевірці іншого ліцензіата;

7) обґрунтоване звернення оператора ринку, оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи України про порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сфері енергетики, законодавства та ліцензійних умов, про які оператору ринку, оператору системи передачі або оператору газотранспортної системи України стало відомо при виконанні покладених на них функцій;

8) необхідність перевірки обставин та інформації щодо порушень ліцензійних умов та вимог діючого законодавства України у сфері енергетики, які були виявлені під час проведення попереднього дослідження та/або розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку;

9) необхідність перевірки виконання оператором системи передачі, оператором газотранспортної системи вимог щодо відокремлення і незалежності відповідно до положень законів України «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу».»;

в абзаці сьомому цифри «10» замінити цифрами «20», а слово «трьох» замінити цифрами «10»;

в абзаці восьмому цифри «20» замінити цифрами «25», а слово «п'яти» замінити цифрами «15»;

у частині восьмій:

пункт 5 після слова «умов» доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

після пункту 6 доповнити двома новими пунктами 7 та 8 такого змісту:

«7) необхідність зіставлення даних, інформації тощо, які досліджуються при перевірці іншого ліцензіата, в разі відсутності необхідності отримання доступу до первинної документації;

8) необхідність перевірки інформації щодо порушення ліцензійних умов та законодавства у сфері енергетики, яка була отримана під час проведення попереднього дослідження та/або розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку»;

абзац одинадцятий після слова «листом» доповнити словами «або на офіційну електронну адресу»;

частину одинадцяту після слова «умов» доповнити знаками та словами «(крім зловживань на оптовому енергетичному ринку)»;

15) у статті 21:

після частини четвертої доповнити новою частиною п'ятою такого змісту:

«5. Регулятор припиняє розгляд скарги, вирішення спору у разі відсутності порушення законодавства та/або ліцензійних умов або усунення суб'єктом господарювання таких порушень у процесі врегулювання спору, питання не належить до компетенції Регулятора, набрало законної сили рішення суду з питання, щодо розгляду якого заявник звернувся до Регулятора, укладення сторонами спору угоди про врегулювання спору, відмови заявника від своїх вимог та з інших підстав, зазначених у порядку, затвердженому Регулятором.

Про припинення розгляду скарги, вирішення спору Регулятор письмово повідомляє заявників з обґрунтуванням причини такого припинення.».

У зв'язку з цим частину п'яту вважати частиною шостою;

абзаци перший – п'ятий частини шостої замінити двома новими абзацами такого змісту:

«6. За результатами розгляду скарги, вирішення спорів Регулятор приймає рішення про припинення порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктом, що належить до особливої групи споживачів, законодавства у відповідній сфері та/або ліцензійних умов.

У разі невиконання цього рішення у встановлений строк, Регулятор має право прийняти рішення про накладення штрафу на суб'єкта господарювання,

що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єкта, що належить до особливої групи споживачів, у встановленому порядку.».

У зв'язку з цим абзаци шостий та сьомий вважати відповідно абзацами третім та четвертим;

16) у частині першій статті 24:

у пункті 4 слова «громадських обговорень та громадських слухань» замінити словами та знаками «публічних консультацій, громадських слухань/обговорень та інших форм відкритих обговорень»;

абзац третій пункту 5 після слів «разом з» доповнити словами та знаком «аналізом впливу/».

2. Абзац другий частини десятої статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» (Офіційний вісник України, 2017, № 49 (23.06.2017), ст. 1506, із наступними змінами) виключити.

3. У Законі України «Про правотворчу діяльність» (Офіційний вісник України, 2023, № 88 (06.11.2023), ст. 5121):

1) пункт 1 частини другої статті 53 доповнити знаками та словами «(крім нормативно-правових актів, прийнятих Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг)»;

2) пункт 1 частини п'ятої статті 56 після слів «Національного банку України» доповнити знаками та словами «, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», а після слова «опублікування» доповнити знаком і словом «/оприлюднення»;

3) підпункт 14 пункту 2 розділу XIV «Прикінцеві положення» викласти у такій редакції:

«14) статтю 14 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 51, ст. 833; 2020 р., № 26, ст. 172; із змінами, внесеними Законом України від 10 червня 2023 року № 3141-IX), доповнити новою частиною такого змісту:

«10. Рішення Регулятора або їх окремі частини можуть бути оскаржені фізичними чи юридичними особами до адміністративного суду в порядку, встановленому законом.»»;

4. У Законі України «Про Кабінет Міністрів України» (Офіційний вісник України, 2014, № 20 (14.03.2014), ст. 619, з наступними змінами):

1) пункт 9 частини першої статті 2 доповнити знаками та словами «, крім випадків, визначених законом»;

2) частину другу статті 19 доповнити знаками та словами «, крім випадків визначених цим Законом»;

3) абзац дев'ятий пункту 6 частини першої статті 20 доповнити знаками та словами «, крім випадків, визначених цим Законом»;

4) у статті 21:

частину другу доповнити знаками та словами «, крім Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

абзац другий частини четвертої доповнити знаками та словами «, та Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

абзац перший частини п'ятої після слів «інших центральних органів виконавчої влади» доповнити знаками та словами «, крім Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,»;

абзац другий частини шостої доповнити знаками та словами «, та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

після абзацу п'ятого частини сьомої доповнити новим абзацом шостим такого змісту:

«Кабінет Міністрів України призначає на посаду та звільняє з посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у порядку та строки, встановлені Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».».

У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом сьомим;

частину восьму доповнити новим абзацом такого змісту:

«Особливості відносин Кабінету Міністрів України з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, регламентуються Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».»;

5) у частині першій статті 42:

пункт 2 після слова та знака «влади,» доповнити словами та знаками «крім випадків, визначених законом,»;

в абзаці четвертому пункту 4 слова «законодавства про державну службу» замінити словом «закону»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Повноваження Прем'єр-міністра України щодо спрямування, координації та контролю діяльності керівників центральних органів виконавчої влади, надання з цією метою доручень, обов'язкових до виконання зазначеними органами та посадовими особами, надання доручень щодо порушення дисциплінарного провадження керівників інших центральних органів

виконавчої влади та їх заступників не поширюються на Голову та членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.».

5. У Законі України «Про центральні органи виконавчої влади» (Офіційний вісник України, 2011, № 27 (18.04.2011), ст. 1123, з наступними змінами):

1) частину другу статті 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Положення цього Закону застосовуються до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, її працівників у частині, що не суперечить Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».»;

2) частину четверту статті 24 після слів та знака «радіомовлення України,» доповнити словами та знаками «Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,».

6. Пункт 4 частини другої статті 5 Закону України «Про виконавче провадження» (Офіційний вісник України, 2016, № 53 (15.07.2016), ст. 1852, з наступними змінами) після слова «України» доповнити словами та знаком «та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

II. Прикінцеві та перехідні положення.

Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Голова
Верховної Ради України

Р. СТЕФАНЧУК

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів
України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики
та комунальних послуг»**

I. Визначення проблеми

Рада Європейського Союзу 14 грудня 2023 року ухвалила рішення про офіційний початок перемовин про вступ України до Євросоюзу. НКРЕКП прагне в межах своєї компетенції забезпечити повне виконання всіх вимог та рекомендацій європейської сторони з тим, щоб посилити переговорні позиції України в цьому процесі.

Так, у своєму звіті 2023 року щодо розширення ЄС в контексті подання української заявки на членство в Європейському Союзі (далі – Звіт) Єврокомісія надала в цілому позитивну оцінку готовності енергетичного сектору до інтеграції, та відзначила важливість нещодавніх енергетичних реформ, які Україна продовжує послідовно здійснювати навіть в умовах постійних атак країни-агресора на енергетичну інфраструктуру.

Разом із тим в Звіті окреслені певні заходи, що повинні бути виконані в найближчій перспективі, зокрема зазначається необхідність: «покращити незалежну і ефективну роботу енергетичного регулятора, що у підсумку призведе до практики чесного і прозорого прийняття рішень для забезпечення належного функціонування енергетичних ринків», що є зобов'язанням, взятим Україною при приєднанні до Договору про Заснування Енергетичного Співтовариства.

У свою чергу Секретаріат Енергетичного Співтовариства здійснив та оприлюднив на власному вебсайті оцінку незалежності та відповідності енергетичного Регулятора України нормам *acquis* Енергетичного Співтовариства (далі – Оцінка), яка вказує на порушення Україною цих вимог у частині незалежного статусу та роботи Регулятора, що особливо загострилось внаслідок законодавчих змін, що відбулися після рішення Конституційного Суду України щодо неконституційності окремих положень Закону України від 22 вересня 2016 року № 1540–VIII «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП).

На думку Секретаріату, деякі положення українського законодавства, у тому числі Закону про НКРЕКП, не гарантують незалежності Регулятора, і ці структурні занепокоєння є серйозними. Це зокрема стосується підпорядкування НКРЕКП Уряду, що не відповідає *acquis* Енергетичного Співтовариства. Так само не відповідає *acquis* відсутність повної фінансової незалежності, пов'язаної із управлінням кошторисом та штатною чисельністю НКРЕКП, вимога державної реєстрації Регулятора Міністерством

UP
НКРЕКП
№14549/15.3/7-23 від 29.12.2023
КЕП: Ушаповський К. В.
3FAA9288358EC003040000015CD33007A34CB00

юстиції, що значно обмежує функціональну незалежність НКРЕКП. Крім того численні ініціативи оптимізації функціонування НКРЕКП, неодноразове відхилення пропозицій щодо збільшення граничної чисельності працівників НКРЕКП, необхідного для забезпечення реалізації нових зобов'язань, спроби державного втручання в автономію прийняття Регулятором рішень переконливо демонструють недостатнє розуміння іншими державними органами особливої ролі та спеціального статусу НКРЕКП як це визначено еталоном *acquis* Енергетичного Співтовариства та Європейського Союзу.

В своїй Оцінці Секретаріат надає чіткі рекомендації, які мають бути реалізовані для забезпечення виконання Україною загальноєвропейських вимог у питаннях статусу, незалежності та завдань національного енергетичного регулятора. Крім того Секретаріат наголошує, що повага до незалежності НКРЕКП та її розбудова – не просто юридичне зобов'язання, а фундамент, на якому Україна має вибудовувати свою майбутню інтеграцію із європейськими енергетичними ринками і який слугуватиме гарантією впевненості публічних донорів та приватних інвесторів. Останнє має особливо важливе значення для України в контексті нагальної потреби залучати інвестиції, необхідні українській економіці в цілому та енергетичному сектору зокрема, націлені на допомогу Україні як під час дії воєнного стану, так і для майбутньої відбудови.

Варто зауважити, що саме інтеграція країн в енергетичній сфері передувала подальшим інтеграційним процесам та створенню єдиного Європейського економічного простору. І сьогодні амбітні енергетичні та кліматичні цілі із «зеленої» трансформації Європейського континенту є важливим інтеграційним чинником для досягнення спільних прагнень Європи щодо сталого розвитку.

Відтак, для реалізації своїх євроінтеграційних цілей Україні необхідно вже зараз гарантувати беззастережне виконання зобов'язань щодо імплементації *acquis* ЄС в енергетичній сфері, що дозволить в умовах безпрецедентних викликів краще забезпечувати економічну стабільність, енергетичну безпеку України та поглибити співпрацю з ЄС.

Враховуючи зазначене та для якнайшвидшого подолання прогалин в українському законодавстві, НКРЕКП підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – законопроект).

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання		+

у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+
--	--	---

II. Цілі державного регулювання

Метою законопроекта є посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає *acquis* ЄС, та зміцнення переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ України до Євросоюзу.

Прийняття законопроекта необхідне для виконання Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Прийняття законопроекта забезпечить імплементацію нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства шляхом уточнення норм Закону про НКРЕКП щодо підконтрольності та підзвітності Регулятора, непоширення статусу державних службовців на працівників НКРЕКП, удосконалення процедури та строків проведення заходів контролю Регулятором, внесення змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади» щодо уточнення спеціального статусу НКРЕКП як центрального органу виконавчої влади.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Залишення ситуації без змін	Залишення ситуації без змін не забезпечить імплементацію нормативно-правової бази <i>acquis</i> ЄС в енергетичній сфері, не сприятиме виконанню Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та відповідно не призведе до посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає <i>acquis</i> ЄС
Альтернатива 2. Прийняття законопроекту	Прийняття законопроекту забезпечить імплементацію нормативно-правової бази

	<p>acquis ЄС в енергетичній сфері, сприятиме виконанню Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та відповідно сприятиме посиленню незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС</p>
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей
  - 1) Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Відсутні	Не відбудеться посилення незалежності статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС, та відповідно не станеться зміцнення переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ України до Євросоюзу
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Сприятиме імплементації нормативно-правової бази acquis ЄС в енергетичній сфері, посиленню незалежності статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС, та відповідно зміцненню переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ України до Євросоюзу	Відсутні

2) Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Відсутні	Відсутні

3) Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	-	-	-	-
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	-	-	-	-

* Зазначений регуляторний акт спрямований на правове регулювання адміністративних відносин між державними регуляторними органами.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Відсутні	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	1	Не сприяє подоланню відповідних прогалин в законодавстві

Обрана альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	4	Дозволяє вирішити проблему найефективнішим шляхом
--	---	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного міся альтернативи
Альтернатива 1 Залишення ситуації без змін	Відсутні. Не призведе до досягнення поставлених цілей.	Відсутні	Запровадження альтернативи 1 не буде сприяти досягненню встановлених цілей
Альтернатива 2 Прийняття проекту Закону	Імплементация нормативно-правової бази acquis ЄС в енергетичній сфері, виконання Україною зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами- членами, з іншої сторони та посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає acquis ЄС. Підвищення ефективності	Відсутні	Запровадження альтернативи 2 найкращим чином сприятиме досягненню встановлених цілей

	Регулятора під час здійснення державного регулювання.		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Проблема продовжує існувати	Не очікується
Альтернатива 2 Внесення змін до чинного регуляторного акта	Прийняття регуляторного акта є єдиним оптимальним способом досягнення визначених цілей	Не очікується

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом розв'язання визначеної проблеми є внесення змін до Закону про НКРЕКП, а саме законопроектом пропонується уточнення норм Закону про НКРЕКП щодо підконтрольності та підзвітності Регулятора, непоширення статусу державних службовців на працівників НКРЕКП, удосконалення процедури та строків проведення заходів контролю Регулятором, внесення змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади» щодо уточнення спеціального статусу НКРЕКП як центрального органу виконавчої влади.

Реалізація норм законопроекту забезпечить імплементацію нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства та посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає *acquis* ЄС.

Заходи, які повинен здійснити орган влади для впровадження цього регуляторного акта: у встановленому законом порядку погодити законопроект та подати його до Кабінету Міністрів для подальшого подання до Верховної Ради України.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає. Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

Прийняття регуляторного акта не призведе до неочікуваних результатів і не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Додаткові витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування не передбачено.

Витрат суб'єктів господарювання, які виникають унаслідок дії регуляторного акта, не передбачається.

Тест малого підприємництва (М-тест) не проводився, оскільки суб'єкти малого підприємництва додаткових витрат на виконання регулювання не зазнають та будуть в однакових умовах з іншими суб'єктами господарювання.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта необмежений та може бути змінений у разі внесення відповідних змін до чинного законодавства.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями кількісних показників результативності регуляторного акта є:

дія регуляторного акта не передбачає надходжень та/або видатків з/до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією регуляторного акта;

дія регуляторного акта не поширюється на суб'єктів господарювання;

розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог регуляторного акта – не передбачається;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання із основними положеннями регуляторного акта – середній, оскільки проєкт регуляторного акта розміщується на офіційному вебсайті НКРЕКП.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Для проведення відстеження результативності регуляторного акта буде використовуватись статистичний метод, що передбачає використання статистичних даних. Опитування цільових груп та залучення наукових

установ для проведення відстеження результативності регуляторного акта не передбачаються.

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстежень показників результативності акта.

Оскільки для визначення значень показників результативності регуляторного акта використовуватимуться статистичні дані, то базове відстеження результативності здійснюватиметься через рік після набрання чинності регуляторним актом.

Повторне відстеження результативності буде здійснене не пізніше двох років після набрання чинності регуляторним актом для визначення результатів його дії.

Періодичне відстеження результативності – кожних три роки після проведення повторного відстеження.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

У разі виявлення під час здійснення заходів з відстеження результативності нерегульованих та проблемних питань, вони будуть вирішуватися шляхом внесення відповідних змін до регуляторного акта.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ